

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Στα ίχνη του αρχαίου θεάτρου»

Συγγραφή: ΚΟΣΜΙΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Εφαρμογή: ΜΠΟΚΟΛΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Στα ίχνη του αρχαίου θεάτρου

Εφαρμογή σεναρίου

Βασίλης Μπόκολας

Δημιουργία σεναρίου

Ιωάννα Κοσμίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Δ΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

Λάτσειο Δημοτικό Σχολείο, Κολλέγιο Ψυχικού (Ελληνοαμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα)

Χρονολογία

Από 5-3-2015 έως 19-3-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος β΄, ενότητα 9: «Η παράσταση αρχίζει».

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 15 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: συμβατική διδακτική αίθουσα, εργαστήριο Πληροφορικής και «εικονικός χώρος-ψηφιακή τάξη».

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

A) Ταυτότητες μαθητών: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Δ΄ τάξης του δημοτικού σχολείου, μπορεί όμως να αξιοποιηθεί και από τους μαθητές γειτονικών τάξεων.

B) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τους Η/Υ και να κατέχουν βασικές δεξιότητες χρήσης.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και των προγραμμάτων που αξιοποιούνται στο σενάριο. Πριν από την εφαρμογή του σεναρίου καλό θα ήταν να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους που προτείνονται από το σενάριο.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου και για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών, βιντεοπροβολέας, σύνδεση στο διαδίκτυο και στη σχολική τάξη και για την εφαρμογή του απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπροβολέας και σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κοσμίδου Ιωάννα, «Στα ίχνη του αρχαίου θεάτρου», Δ΄ Δημοτικού, Νεοελληνική γλώσσα

Το σενάριο αντλεί

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη και δεν αξιοποιεί στοιχεία από άλλα σενάρια.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο παρόν σενάριο οι μαθητές έρχονται σε επαφή με το αρχαίο ελληνικό θέατρο. Συγκεκριμένα επισκέπτονται διαδικτυακά τα αρχαία θέατρα που σώζονται και μαθαίνουν πληροφορίες για αυτά, παρακολουθούν αποσπάσματα μεγάλων θεατρικών παραστάσεων, διαβάζουν θεατρικά κείμενα, μελετούν τα προγράμματα παραστάσεων και δραματοποιούν το διαδικαστικό των θεατρικών αγώνων. Κατά το ταξίδι τους αυτό αξιοποιούν διαδικτυακές πηγές και χρησιμοποιούν εργαλεία ΤΠΕ.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Αφορμή για τη σύνταξη του παρόντος σεναρίου αποτέλεσε η ενότητα 9 με τίτλο «Η παράσταση αρχίζει...» του σχολικού βιβλίου της *Γλώσσας* της Δ΄ Δημοτικού. Η βασική πρόθεση για την σύνταξή του ήταν να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με τον πνευματικό πλούτο που έχουμε κληρονομήσει από τους προγόνους μας και να γνωρίσουν μεγάλα έργα των τραγικών και κωμικών μας ποιητών. Να αντιληφθούν ότι στο αρχαίο ελληνικό θέατρο βρίσκονται οι ρίζες του σύγχρονου θεάτρου και ότι η αξία του δεν εστιάζεται μόνο στην αισθητική απόλαυση που μπορεί να μας προσφέρει αλλά και στην παιδαγωγική του σημασία. Να γνωρίσουν τον τρόπο με τον οποίο ήταν

ενταγμένο στην καθημερινότητα των αρχαίων Ελλήνων και τους στόχους του που είχε. Τέλος, επιδιώκεται η απόκτηση γενικών γνώσεων για το θέμα, η καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης πληροφοριών και η διαμόρφωση θετικής στάσης για το θέατρο γενικότερα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/-τριες επιδιώχθηκε:

- να γνωρίσουν τα αρχαία ελληνικά θέατρα·
- να διακρίνουν τα μέρη του θεάτρου και να εξοικειωθούν με την ονομασία τους·
- να πάρουν πληροφορίες για το αρχαίο ελληνικό θέατρο, τη δομή του και την εξέλιξή του·
- να αντιληφθούν τις διαφορές που μπορούν να έχουν δύο μεταφρασμένα κείμενα·
- να γνωρίσουν τι είναι το πρόγραμμα μιας θεατρικής παράστασης και τι πληροφορίες περιέχει·
- να γνωρίσουν τη διαδικασία διεξαγωγής των αρχαίων θεατρικών αγώνων·
- να διαπιστώσουν τις διαφορές του αρχαίου θεάτρου με το σύγχρονο·
- να γνωρίσουν τους μεγάλους αρχαίους Έλληνες ποιητές και τα σημαντικότερα έργα τους·
- να αποκτήσουν σωστή συμπεριφορά κατά την παρακολούθηση μιας θεατρικής παράστασης·
- να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα προστασίας των αρχαίων μνημείων.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώχθηκε:

- να ασκηθούν στην ακρόαση και στον προφορικό λόγο·
- να διαπιστώσουν τη συνέχεια της ελληνικής γλώσσας·
- να ξεχωρίζουν ένα θεατρικό κείμενο από άλλα είδη κειμένων·
- να μάθουν λέξεις και φράσεις που έχουν σχέση με το αρχαίο θέατρο·
- να έρθουν σε επαφή με το αρχαίο κείμενο·
- να γράφουν οδηγίες και κανόνες·
- να συνθέτουν γραπτά κείμενα·
- να συντάσσουν μια γραπτή αίτηση·
- να παρουσιάζουν στην τάξη τους τις εργασίες τους.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώχθηκε:

- να επισκέπτονται τοποθεσίες με το πρόγραμμα περιήγησης Google Earth·
- να πλοηγούνται σε δικτυακούς τόπους που είναι σχετικοί με το θέμα τους·
- να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές εγκυκλοπαίδειες και ηλεκτρονικά λεξικά·
- να γράφουν κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου·
- να μάθουν να εισάγουν μια επεξήγηση στον επεξεργαστή κειμένου·
- να εισάγουν ένα πλαίσιο κειμένου στον επεξεργαστή κειμένου·
- να αναζητούν πληροφορίες από το διαδίκτυο και να τις αξιοποιούν·
- να εργάζονται σε περιβάλλον λογισμικού παρουσίασης.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες συνεργατικού τύπου και γι' αυτό αναμένεται να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας, να γίνουν υπεύθυνοι, να αποκτήσουν ομαδικές και κοινωνικές ικανότητες και να αναπτύξουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί συνεργατικό περιβάλλον

μάθησης, στα πλαίσια του οποίου επικρατεί θετική αλληλεπίδραση ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Βάση για την υλοποίηση του σεναρίου αποτελεί η ενότητα 9 με τίτλο «[Η παράσταση αρχίζει...](#)» (β' τεύχος *Γλώσσας*, σ. 57) και το μάθημα «Όρνιθες» (β' τεύχος *Γλώσσας*, σ. 66). Επιπλέον, το παρόν σενάριο μπορεί να συνδεθεί με το μάθημα της Θεατρικής Αγωγής.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το εκπαιδευτικό σενάριο είναι συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α) και του Θεάτρου (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β), αφού οι στόχοι του αποτελούν στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος. Ο κεντρικός άξονάς του αφορά τη *Γλώσσα* και συγκεκριμένα την ανάγνωση και επεξεργασία πληροφοριακών κειμένων σχετικών με το αρχαίο θέατρο, την άσκηση του προφορικού λόγου, την παραγωγή γραπτού λόγου και τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου τους.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το σενάριο περιλαμβάνει παιδαγωγικές δραστηριότητες αξιοποίησης εργαλείων ΤΠΕ μέσα από τις οποίες γίνεται η δόμηση της νέας γνώσης. Πιο συγκεκριμένα αξιοποιούνται:

- το λογισμικό επεξεργασίας κειμένου για την εισαγωγή πλαισίου κειμένου και την εισαγωγή σχημάτων επεξήγησης·
- το λογισμικό παρουσίασης, για τη δημιουργία παρουσίασης σχετικής με τα θέατρα·

- το διαδίκτυο, για τη σύνδεση με ιστότοπους που περιέχουν υλικό σχετικό με το σενάριο·
- το λογισμικό Google Earth, για τον εντοπισμό των αρχαίων θεάτρων στον ελλαδικό χώρο·
- Ηλεκτρονικά λεξικά και εγκυκλοπαίδειες.

Κείμενα

Ιστοσελίδες

Capital.gr, (17 Ιουλ. 2014), [Από... μηχανής θεός το Πεκίνο για τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια.](#)

CretaLive.gr, [Απο μηχανής...Θεός για το μουσείο ο κρητικός μεγιστάνας!.](#)

Mousa.gr, [Αριστοφάνης.](#)

Nba.sport24.gr, [Ο από μηχανής θεός των Bulls.](#)

[The British Museum, An Ancient Greek Theatre \(περιήγηση στο αρχαίο θέατρο του Διονύσου\).](#)

Αλφειός ποταμός, (3 Ιουλ. 2014), [Δεν θα μας σώσει ο «από μηχανής θεός»...](#)

Αντώνης Πετρίδης, (6 Απρ. 2014), [Ζητήματα αρχαίου θεάτρου σε μορφή ερωταποκρίσεων: \(2\) Οι δραματικές γιορτές.](#)

[Αντώνης Πιλαβάκης, Χαρακτηριστικές εκφράσεις της Αρχαίας Ελληνικής στη Νέα Ελληνική γλώσσα.](#)

Αρχαίο ελληνικό θέατρο, (21 Δεκ. 2010), [Οι μεγαλύτεροι τραγικοί ποιητές.](#)

Αρχείο του Εθνικού Θεάτρου, Παραστάσεις: [Αντιγόνη \(1940\).](#)

Αρχείο του Εθνικού Θεάτρου, Παραστάσεις: [Η χαρτοπαίχτρα \(1982\).](#)

Αρχείο του Εθνικού Θεάτρου, Παραστάσεις: [Ηλέκτρα \(1937\).](#)

Αρχείο του Εθνικού Θεάτρου, [Ψηφιοποιημένο αρχείο.](#)

Βιβλίο μαθητή, β' τεύχος, ενότητα 9, σελ. 57, «[Η παράσταση αρχίζει...](#)»

[Βικιλεξικό](#), Το ελεύθερο λεξικό.

[Βικιπαίδεια](#), Κατάλογος αρχαίων ελληνικών θεάτρων.

Βοιωτικός Κόσμος (ελεύθερη ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια για τη Βοιωτία), [Σοφοκλέους: Αντιγόνη \(αρχαίο κείμενο\)](#) (ed. Sir Richard Jebb, Cambridge. 1891).

Βοιωτικός Κόσμος (ελεύθερη ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια για τη Βοιωτία), [Σοφοκλέους: Αντιγόνη \(μετάφραση\)](#).

[Γιάννης Παπαθανασίου, Ελληνικός πολιτισμός, Εισαγωγή στη Δραματική ποίηση.](#)

[Γιάννης Παπαθανασίου, Ελληνικός πολιτισμός, κάτοψη αρχαίου θεάτρου.](#)

[Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, Αρχαία Ελληνικά Θέατρα.](#)

[Διάζωμα, Περιηγήσεις.](#)

[Διάζωμα, Υιοθετήστε ένα αρχαίο θέατρο.](#)

Κατοχικά Νέα, [Μόλυνση... κραχ... πόλεμος... πείνα... χάος... και μετά ο από μηχανής θεός...](#)

ΚΕΓ, [Επιτομή του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#), των Η.Γ. Liddell & R. Scott, (εκδ. Πελεκάνος 2007).

[Μοίρας Παναγιώτης, Το αρχαίο θέατρο.](#)

Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης Α.Ε., [Γενική αίτηση.](#)

[Πνευματική και καλλιτεχνική εταιρία «Δεσμοί», Video Gallery.](#)

[Πολύχρωμη Τετάρτη \(Το ιστολόγιο της Δ τάξης του 1ου Δημοτικού Σχολείου Ερμούπολης, 7 Φεβ. 2013\), Κανόνες συμπεριφοράς στο θέατρο.](#)

Τερέζα Γιακουμάτου, [Χάρτης](#) των αρχαίων ελληνικών θεάτρων (<http://www.netschoolbook.gr>).

[Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου 2014, Χώροι, Αρχαίο θέατρο Επιδαύρου.](#)

Από το Youtube

Ορέστης Πυλαρινός, [Αντιγόνη Σοφοκλέους \(1995\)](#), Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης (Δημοσιεύτηκε στις 22 Αυγ 2012).

Ορέστης Πυλαρινός, [Αντιγόνη Σοφοκλέους \(2002\)](#), Θέατρο Δελφών (Δημοσιεύτηκε στις 22 Αυγ 2012).

Ορέστης Πυλαρινός, Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή, [Βάτραχοι Αριστοφάνους \(1998\)](#), (Δημοσιεύτηκε στις 24 Αυγ 2012).

Άλλο υλικό

Φύλλα εργασιών

[1ο Φύλλο εργασίας](#)

[2ο Φύλλο εργασίας](#)

[3ο Φύλλο εργασίας](#)

[4ο Φύλλο εργασίας](#)

[5ο Φύλλο εργασίας](#)

[6ο Φύλλο εργασίας](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Με αφορμή την ενότητα 9 του Βιβλίου της Γλώσσας της Δ΄ Τάξης με τίτλο «[Η παράσταση αρχίζει...](#)» και το μάθημα «Όρνιθες» στη σ. 66 και τη βοήθεια του [1ου Φύλλου εργασίας](#) προβλήθηκε στο πρώτο διδακτικό δίωρο ένα απόσπασμα από την παράσταση «[Βάτραχοι](#)» του Αριστοφάνη για να έρθουμε σε μια πρώτη επαφή με το θέμα.

Τέθηκαν στην ολομέλεια ερωτήσεις και ακολούθησε συζήτηση προκειμένου να αναδειχθεί η προϋπάρχουσα γνώση των μαθητών σχετικά με το αρχαίο θέατρο:

- Τι είδους παράσταση είναι η παράσταση που μόλις είδαμε;
- Έχετε παρακολουθήσει ποτέ παράσταση αρχαίου ελληνικού θεάτρου;
- Ποιο έργο είδατε;
- Ήταν αστείο ή σοβαρό;
- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Ποιες οι διαφορές τους από το σύγχρονο θέατρο;
- Πώς ήταν οι ηθοποιοί;
- Σε ποιο θέατρο το παρακολουθήσατε;

Στη συνέχεια, επισκεφθήκαμε τον [χάρτη](#) των αρχαίων ελληνικών θεάτρων και συζητήσαμε τα παρακάτω θέματα:

- Ποια από αυτά ανήκουν στον ελλαδικό χώρο.
- Ποια ήταν τότε η ελληνική επικράτεια.
- Ποια από τα θέατρα του ελληνικού χώρου σώζονται καλύτερα.

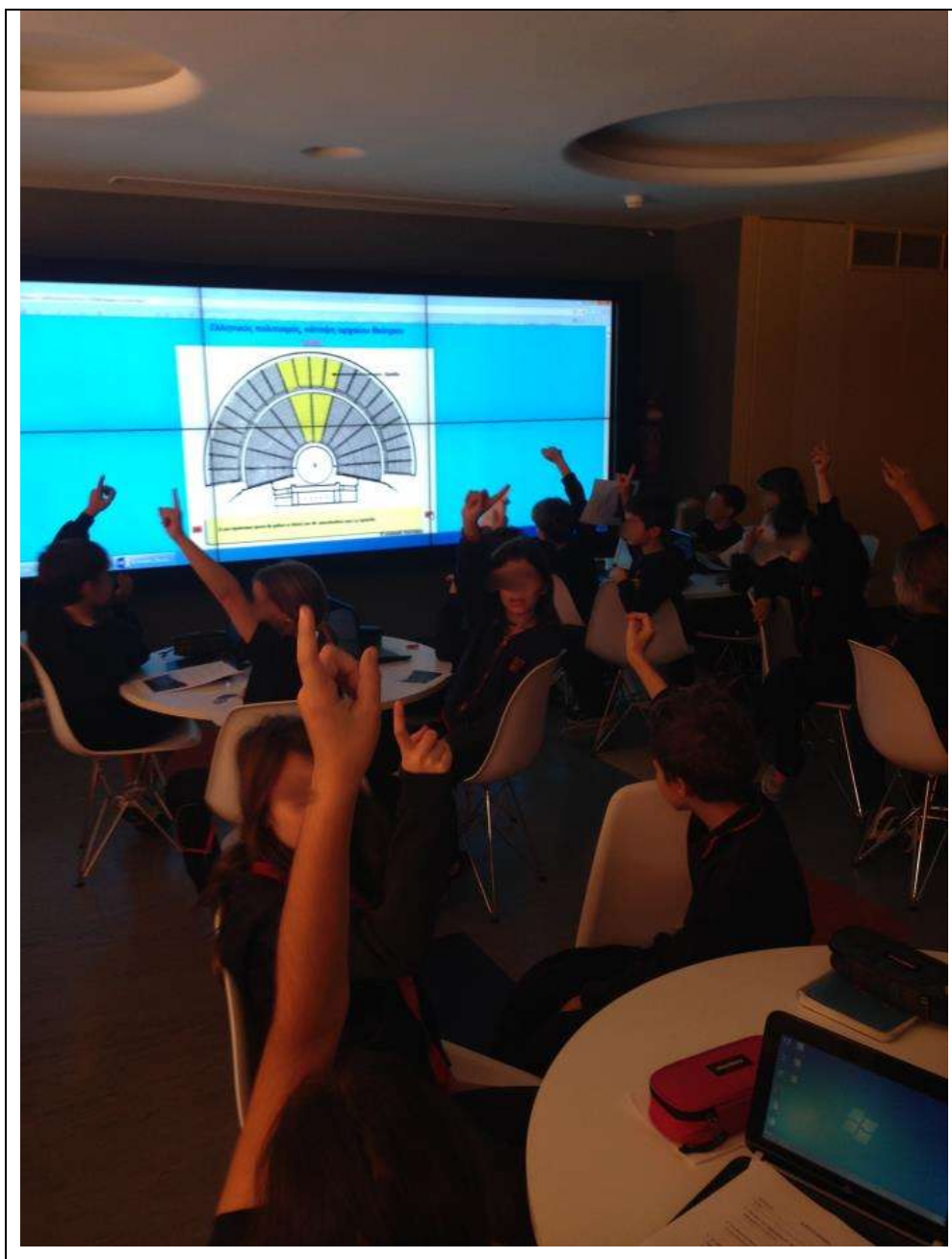
Επισκεφθήκαμε όσα θέατρα από αυτά είναι δυνατόν με το πρόγραμμα περιήγησης Google Earth.

3η & 4η διδακτική ώρα

Με τη βοήθεια του [2ου Φύλλου εργασίας](#) προβάλαμε μια [παρουσίαση](#) με την κάτοψη ενός αρχαίου θεάτρου και πήραμε πληροφορίες για τις Κερκίδες, τα Εδώλια, τις Κλίμακες, τα Διαζώματα, τη σειρά των καθισμάτων (Προεδρία, τις Παρόδους, την

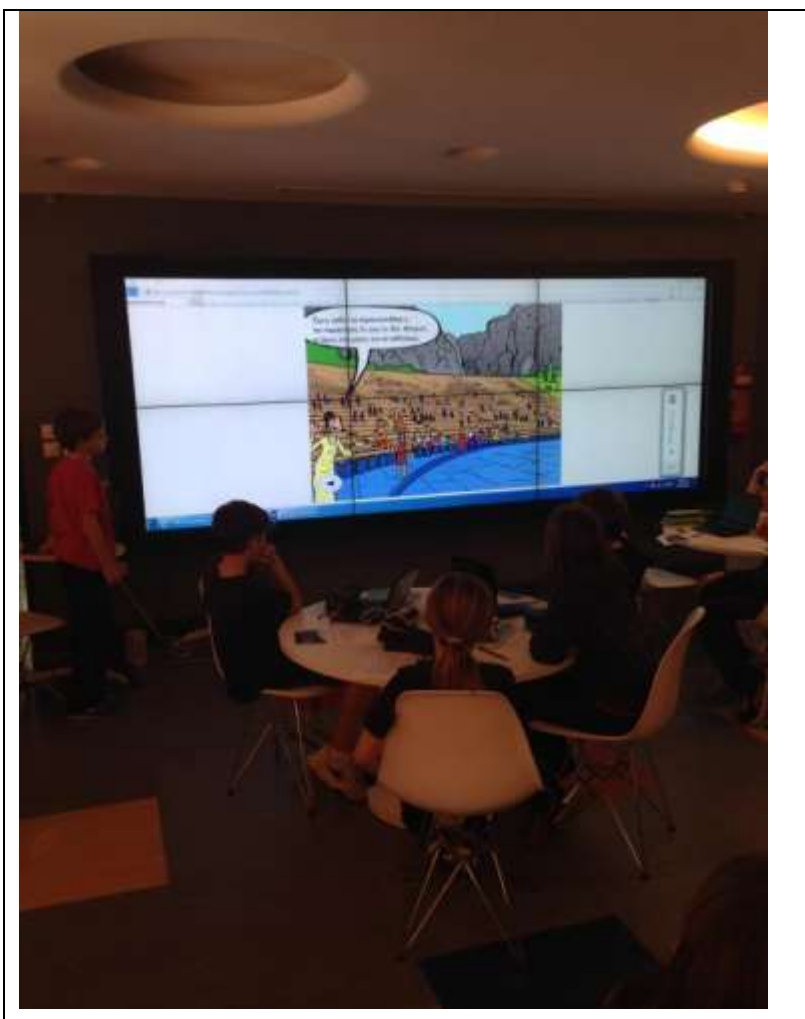

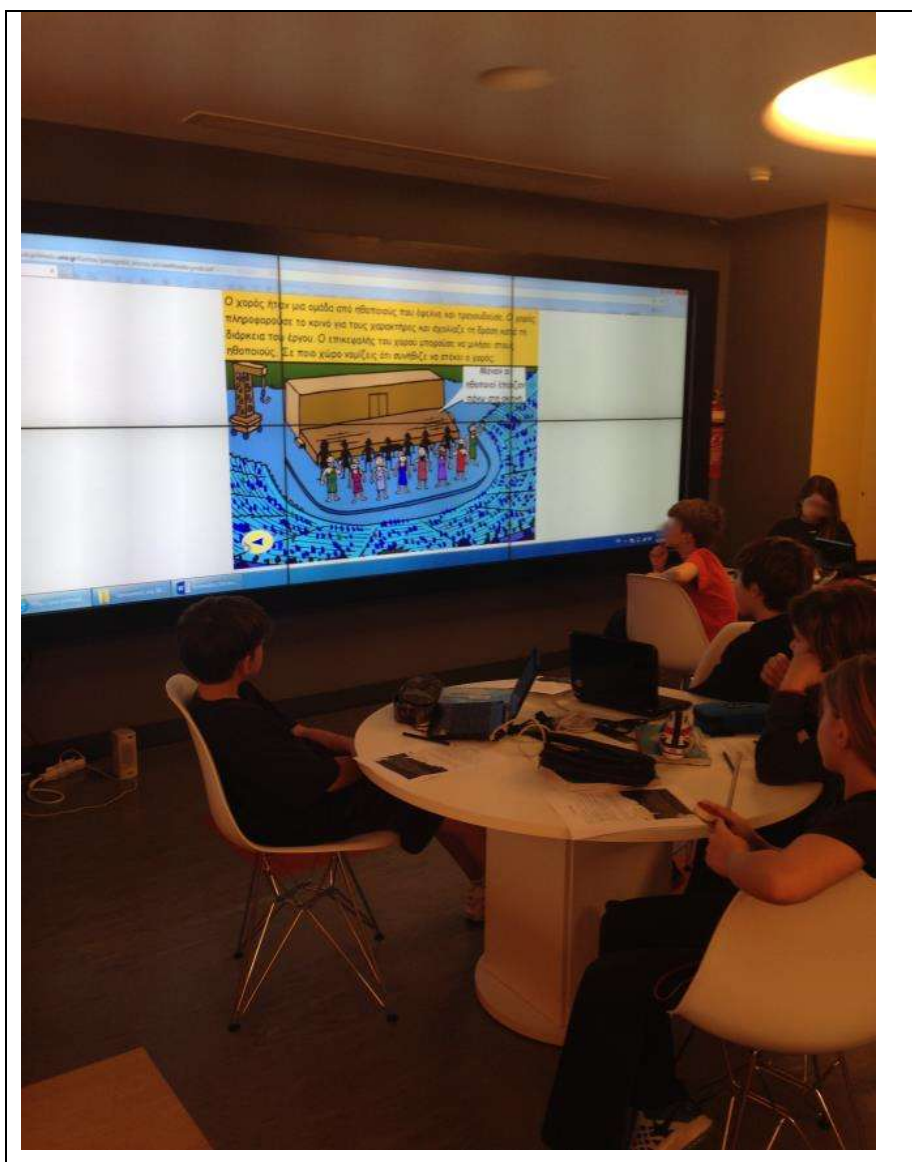
Ορχήστρα, τη Θυμέλη και το Προσκήνιο-Λογείο). Ταυτόχρονα στο [2ο Φύλλο εργασίας](#) καταγράψαμε τα μέρη του θεάτρου.

Στη συνέχεια, παρακολουθήσαμε μια [περιήγηση](#) σε παιγνιώδη μορφή του Βρετανικού Μουσείου στο αρχαίο θέατρο του Διονύσου (σε μετάφραση [εδώ](#), από τον Παναγιώτη Μοίρα) και συμπληρώσαμε τον κατάλογο με τα μέρη του θεάτρου (Σκηνή) αλλά και με άλλες λέξεις που σχετίζονται με αυτό (μηχανή ή αιώρημα, ο χορός). Επισκεφθήκαμε το αρχαίο θέατρο του Διονύσου και βρήκαμε σε ποια θέση θα καθίσουμε, αναγνωρίσαμε τα μέρη του θεάτρου και συζητήσαμε για το αν τις λέξεις που καταγράψαμε τις χρησιμοποιούμε και σήμερα με την ίδια ή διαφορετική σημασία.

5η & 6η διδακτική ώρα

Με τη βοήθεια του [3ου Φύλλου εργασίας](#) το δίωρο αυτό προσεγγίσαμε ένα απόσπασμα από την Αντιγόνη του Σοφοκλή με στόχο να διαπιστώσουμε ότι η

ελληνική γλώσσα είναι ζωντανή, εξελίσσεται και αποτελεί συνέχεια της αρχαίας ελληνικής.

Για τον λόγο αυτό προβάλαμε δύο φορές τα πρώτα λόγια της Αντιγόνης προς την Ισμήνη, από την ομώνυμη τραγωδία του Σοφοκλή. Την πρώτη σε μετάφραση [N. Παναγιωτόπουλου](#) και τη δεύτερη σε μετάφραση [M. Βολανάκη](#). Ταυτόχρονα με τις δύο προβολές καταγράψαμε τα πρώτα λόγια της Αντιγόνης στο [3ο Φύλλο εργασίας](#).

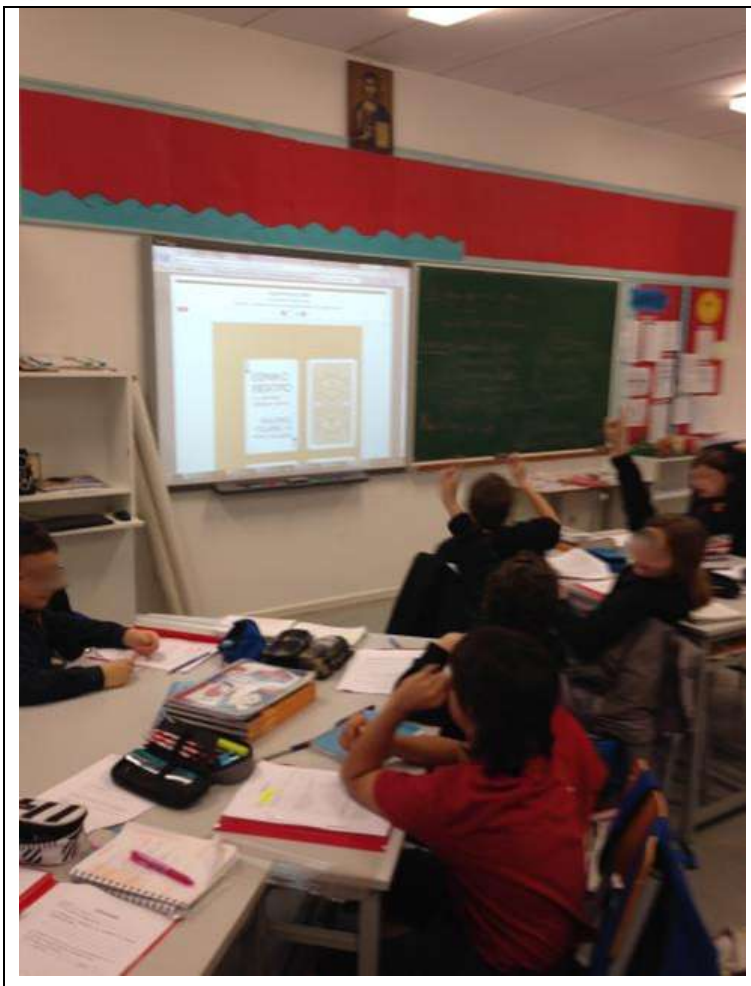

Συγκρίναμε τα δύο κείμενα και συζητήσαμε τις ομοιότητες και τις διαφορές τους. Συζητήσαμε και για τις υπόλοιπες διαφορές των δύο παραστάσεων (σκηνοθεσία, σκηνικά, κοστούμια, μουσική κλπ.).

Στη συνέχεια, προβάλλαμε το ίδιο απόσπασμα από το [αρχαίο κείμενο](#) και προσπαθήσαμε να το μεταφράσουμε. Συζητήθηκε ποιες λέξεις γίνονται κατανοητές. Για όσες δυσκόλευαν την ολομέλεια έγινε χρήση της [Επιτομής του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής](#) του ΚΕΓ και του [Βικιλεξικού](#). Αμέσως μετά διαβάσαμε το κείμενο από [Μετάφραση](#). Το συμπέρασμα της συζήτησης που ακολούθησε ανέδειξε τη συνέχεια της ελληνικής γλώσσας και κατέδειξε τους λόγους των αλλαγών που έχει υποστεί με την πάροδο των χρόνων.

7η & 8η διδακτική ώρα

Με τη βοήθεια του [4ου Φύλλου εργασίας](#) προβάλλαμε το πρόγραμμα μιας θεατρικής παράστασης του Εθνικού Θεάτρου, η ["Η Χαρτοπαίχτρα"](#) και καταγράψαμε τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε ένα πρόγραμμα. Επίσης προβάλλαμε και σκηνές από την ομώνυμη ταινία για να δείξουμε τη σύνδεση θεάτρου και κινηματογράφου.

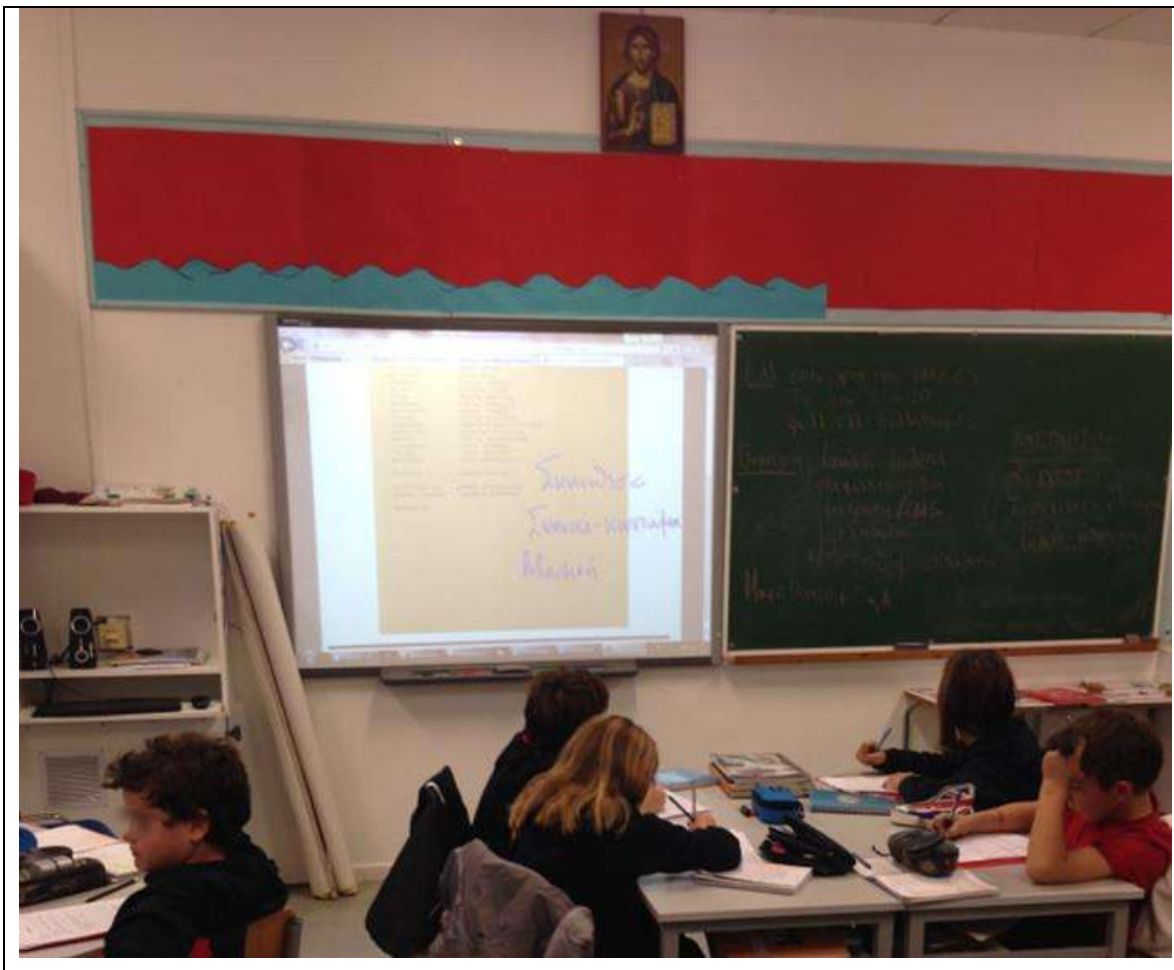

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στη συνέχεια παρουσιάσαμε τη διανομή των ρόλων από τρεις παραστάσεις (π.χ. [Αντιγόνη](#), [Ηλέκτρα](#), [Η Χαρτοπαίχτρα](#)) και εντοπίσαμε ομοιότητες και διαφορές που έχουν.

Παρακολουθήσαμε μέρος της θεατρικής παράστασης [Ηλέκτρα](#) του Σοφοκλή και εντοπίσαμε τους κορυφαίους, τον χορό και τα πρόσωπα.

Τέλος, αφού συζητήσαμε για τη συμπεριφορά που δείχνουμε όταν βρισκόμαστε σε έναν αρχαίο χώρο και σε ένα θέατρο, συζητήσαμε τους κανόνες που θα πρέπει να τηρούμε. Βοήθεια αντλήθηκε από την ιστοσελίδα του Φεστιβάλ Επιδαύρου (στο σημείο [Δεν επιτρέπονται](#) και στις [ιδέες κάποιων συμμαθητών μας](#)).

9η–12η διδακτική ώρα

Το επόμενο βήμα ήταν να γίνει κατανοητό το διαδικαστικό των θεατρικών αγώνων και να δραματοποιηθεί μέρος αυτών. Με τη βοήθεια της Θεατρολόγου του σχολείου αντλήθηκαν πληροφορίες από το διαδίκτυο (ιστοσελίδα του [Ελληνικού πολιτισμού](#)) συζητήθηκαν τα βήματα του διαδικαστικού και τα παιδιά ήταν σε θέση να απαντήσουν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιος επέλεγε τους ποιητές που θα συμμετέχουν;
- Πόσοι ήταν οι ποιητές;
- Ποιοι ήταν οι χορηγοί;
- Ποιος ήταν ο ρόλος των κριτών;

Τα παιδιά είχαν συμμετοχή στην επιλογή των κειμένων και δραματοποίησαν αποσπάσματα από την *Ειρήνη*, τις *Όρνιθες* και τον *Πλούτο*.

13η–15η διδακτική ώρα

Το τελευταίο βήμα στο σενάριό μας ήταν να «υιοθετήσουμε» ένα αρχαίο θέατρο (ακολουθώντας την πρόταση επέκτασης της συντάκτριας του σεναρίου). Τα παιδιά χωρίστηκαν σε μικρές ομάδες (2 ή τριών ατόμων) και ανέλαβαν να ερευνήσουν για ένα αρχαίο θέατρο που σώζεται έως τις μέρες μας και να το παρουσιάσουν στην τάξη. Με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού βρήκαν υλικό (πληροφορίες, φωτογραφίες, σκίτσα) από διαφορετικές πηγές του διαδικτύου και μετά από συζήτηση στην ολομέλεια συμφωνήθηκε ένα κοινό μοτίβο παρουσίασης (κολάζ). Δούλεψαν με μεγάλη όρεξη και το προϊόν της εργασίας τους παρουσιάστηκε σε ένα από τα δύο ταμπλό της τάξης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να παρακολουθήσετε ένα απόσπασμα από τη θεατρική παράσταση «[Βάτραχοι](#)» του Αριστοφάνη:
  - Τι είδους είναι η παράσταση που μόλις είδαμε;
  - Έχετε παρακολουθήσει ποτέ παράσταση αρχαίου ελληνικού θεάτρου;
  - Σε ποιο θέατρο;
  - Ποιο έργο είδατε;
  - Ήταν αστείο ή σοβαρό;
  - Τι σας έκανε εντύπωση;
  - Ποιες οι διαφορές τους από το σύγχρονο θέατρο;
  - Πώς ήταν οι ηθοποιοί;
  - Σε ποιο θέατρο το παρακολουθήσατε;
2. Να επισκεφθείτε τον [χάρτη](#) των αρχαίων ελληνικών θεάτρων.
  - Ποια από αυτά ανήκουν στον σύγχρονο ελλαδικό χώρο;
  - Ποια ήταν η τότε ελληνική επικράτεια;
  - Ποια από τα θέατρα του ελληνικού χώρου σώζονται καλύτερα;
3. Να επισκεφτείτε όσα θέατρα από αυτά είναι δυνατόν με το πρόγραμμα περιήγησης Google Earth.

Οδηγίες:

- Να επιλέξετε από το Μενού: Επίπεδα => Τρισδιάστατα κτίρια (για να δείτε τα θέατρα τρισδιάστατα).
- Να επιλέξετε από το Μενού: Μέρη => Περιήγηση στα αξιοθέατα (για να περιηγηθείτε μέσα σ' αυτά (εργαλείο Street view)).

2ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να δείτε την [παρουσίαση](#) με την κάτοψη ενός αρχαίου θεάτρου και να καταγράψετε τα μέρη του.

---

2. Να παρακολουθήσετε την [περιήγηση](#) στο αρχαίο θέατρο του Διονύσου και να καταγράψετε λέξεις που σχετίζονται με το θέατρο.

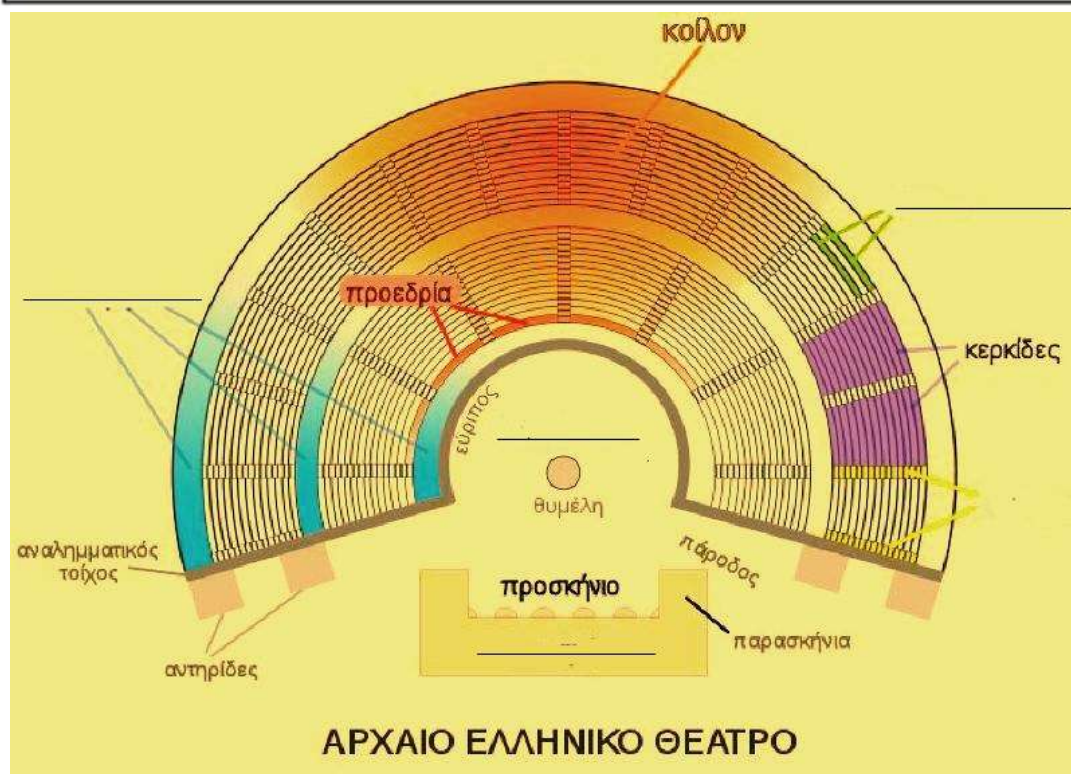
3. Να σημειώσεις εισάγοντας από τα σχήματα (από το Μενού => Εισαγωγή => Σχήματα => Επεξηγήσεις) μια επεξήγηση (μπαλόني), σε ποια θέση θα καθόσουν αν ήσουν:

- Αθηναίος πολίτης.
- Ιερέας σε ναό της Αθηνάς.

4. Να συμπληρώσετε τα μέρη του θεάτρου που λείπουν (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε από το Μενού => Εισαγωγή => Πλαίσιο κειμένου).

5. Ποιες από τις λέξεις που κατέγραψες (δραστ. 1,2) χρησιμοποιούμε και σήμερα; Με την ίδια ή διαφορετική σημασία;

3ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να παρακολουθήσετε τον αρχικό διάλογο της Αντιγόνης προς την Ισμήνη από την τραγωδία του Σοφοκλή “Αντιγόνη” και να καταγράψετε τα λόγια της Αντιγόνης:

- Σε μετάφραση [Ν. Παναγιωτόπουλου](#).

- Σε μετάφραση [Μ. Βολανάκη](#).

---

2. Να συγκρίνετε τα δύο κείμενα. Είναι ίδια; Ποιες είναι οι ομοιότητες και ποιες οι διαφορές τους. Ποιες άλλες διαφορές εντοπίζετε; Τι συμπέρασμα βγάζετε;

3. Να διαβάσετε τα λόγια της Αντιγόνης και να σημειώσετε τις λέξεις τις οποίες καταλαβαίνετε.

Αντιγόνη

ὦ κοινὸν ἀντάδελφον Ἰσμήνης κάρα,

ἄρ' οἶσθ' ὅ τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν
ὅποιον οὐχὶ νῶν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγινὸν οὔτ' ἄτης ἄτερ
οὔτ' αἰσχρὸν οὔτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὅποιον οὐ
τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν.
καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασὶ πανδήμῳ πόλει
κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
ἔχεις τι κείσῃκουσας; ἢ σε λανθάνει
πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

- Να προσπαθήσετε να καταλάβετε το νόημά τους; Πριν πόσα χρόνια έχει γραφτεί το κείμενο αυτό;
(Βοήθεια μπορείτε να βρείτε στην [Επιτομή του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής](#) και στο [Βικιλεξικό](#)).
- Να διαβάσετε το κείμενο μεταφρασμένο. Ποιο συμπέρασμα βγάζετε για τη συνέχεια της γλώσσας;

1.

4ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να καταγράψετε τις πληροφορίες που περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα θεατρικής παράστασης.

.....

.....

.....

.....

2. Να μελετήσετε τη διανομή ρόλων από τις τρεις παραστάσεις που σας δίνονται και να εντοπίσετε ομοιότητες και διαφορές που έχουν.

[Αντιγόνη](#), [Ηλέκτρα](#), [Η Χαρτοπαίχτρα](#)

Ομοιότητες	Διαφορές
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Να παρακολουθήσετε μέρος της θεατρικής παράστασης [Ηλέκτρα](#) του Σοφοκλή και να εντοπίσετε τους κορυφαίους, τον χορό, τα πρόσωπα.

4. Να γράψετε κανόνες συμπεριφοράς κατά την παρακολούθηση παράστασης αρχαίου θεάτρου. Κάποιες ιδέες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Φεστιβάλ Επιδαύρου (στο σημείο [Δεν επιτρέπονται](#)) και στις [ιδέες κάποιων συμμαθητών μας](#).

5ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να καταγράψετε τα βήματα του διαδικαστικού των θεατρικών αγώνων υπό μορφή οδηγιών.

Πηγή1: Δραματικοί αγώνες: [Ελληνικός πολιτισμός](#) → Υποκεφάλαιο “Δραματικοί αγώνες”.

Πηγή1: Αγώνες κωμωδίας: Διαφορές: [Μεγάλα Διονύσια – Λήναια](#)

I.

---

2. Να καταγράψετε τη διανομή ρόλων.

1.

6ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Να αποφασίσετε σε ποιους αγώνες θα συμμετέχετε.
2. Να κληρώσετε τον άρχοντα της πόλης.
3. Να κληρώσετε τους 10 κριτές.
4. Να συμπληρώσετε (οι ενδιαφερόμενοι ποιητές) την αίτηση συμμετοχής σας στους αγώνες (ένα πρότυπο γενικής αίτησης μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)).
Να επιλέξετε ποιητή και έργα με τα οποία θα διαγωνιστείτε (Τραγικοί: [Πηγή](#), Αριστοφάνης: [Πηγή](#))
5. Να καταθέσετε τις αιτήσεις στον άρχοντα και αυτός να επιλέξει τους συμμετέχοντες.
6. Οι διαγωνιζόμενοι να παρουσιάσετε την υπόθεση των έργων σας ή ενός από τα έργα σας (πληρ. [αρχείο Εθνικού Θεάτρου](#)) για να βρείτε χορηγούς που θα πληρώσουν για όσα ορίζονταν.
7. Οι διαγωνιζόμενοι να παρουσιάσουν τα έργα τους (αποσπάσματα των έργων σας μπορείτε να βρείτε στο [Youtube](#)).
8. Οι κριτές να αποφασίσουν ποιος θα είναι ο νικητής.
9. Να στεφανώσετε τον νικητή.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ως επέκταση οι μαθητές θα μπορούσαν περαιτέρω:

- να κατασκευάσουν μάσκες (αρχείο masks.pdf).
- να αντλήσουν πληροφορίες για το θέμα τους από αγγεία.
- να ανεβάσουν μια παράσταση με έργο του Αριστοφάνη με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού της Θεατρικής Αγωγής.
- να μελετήσουν εκφράσεις της γλώσσα μας που έχουν τις ρίζες τους στην αρχαία Ελλάδα, όπως η φράση «από μηχανής θεός» (τέτοιες εκφράσεις μπορούν να βρουν [εδώ](#)).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η ενασχόληση των μαθητών με το συγκεκριμένο θέμα τους ενθουσίασε. Οι μαθητές δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες κατά την υλοποίηση του σεναρίου, καθώς η προσέγγιση των στόχων του σεναρίου έγινε βήμα βήμα με την κατάλληλη καθοδήγηση των φύλλων δραστηριοτήτων. Τέλος, αντιμετώπισαν με μεγάλη σοβαρότητα και ωριμότητα τη διαδικασία «υιοθεσίας» των αρχαίων θεάτρων.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003α. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip (13/04/2013).

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003β. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Θεάτρου*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/7deppsaps_Theatrou.pdf (28/08/2014).